

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Idem jus competebat Romano in provincia Vrbicaria. Antiqua regula,
qui pertinent ad synodum, pertinent ad consecrationem, probatur ex
Novella Iustiniani, quæ emendatur. Dubitatur de Italicæ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

I. **N**VNC de jure ordinationum trāctandum est; quod Patriarchis adeo competit, singulari quadam privilegio, ut cūm ad honorem Primatus, quo fruebatur Episcopus Constantinopolitanus, facta est auctoritatis illius Patriarchicæ accessio ex Decrēto Concilij Chalcedonensis, saltem Metropolitanorum omnium, qui præterant viginti septem provinciis trium Diocesēs in Thracice, Asiana, & Pontice, ordinationes illi addictæ fūrunt; aut celebrandæ ab ipso Patriarcha in urbe regia, aut ejus mandato in provinciis; ut docet canon xvi. 11. Concilij Chalcedonensis, & Magistratuum interlocutio, quæ extat inter Acta Concilij. Recisa est tunc aliquo paō plena illa, quæ ad Patriarchas spectat, ordinandorum Episcoporum potestas, ut nova auctoritati fovente faciles se præberent provinciarum Metropolitani. Alioqui certum est antiquis illis & majorum gentium Patriarchis ordinationes omnium Episcoporum, non tantum Metropolitanarum, competitisse. Id aperit docet Innocentius primus; qui Alexandro Antiocheno Episcopo, hac de re consultus, ita rescripsit: *Itaque arbitramur, frater carissime, ut sicut Metropolitanos auctoritate ordinas singulari, sic & ceteros non sine permisso conscientiâ tua sinas Episcopos procreari. In quibus hunc modum rectè servabis, ut longè positos literis datis ordinari censes ab his qui nunc eos suotantur ordinant arbitratu. Vicinos autem, si aestimas, ad manus impositionem tue gratia statuas pervenire. Quorum enim te maxima expectat cura, præcipue tuum debent mereri iudicium. Non novum jus aliquod constituit Innocentius, et si Metropolitanos Dicēsis Antiochenas à quasi possessione ordinationum episcopalium depellar; sed jus quæsitum sedi Antiochenas à synodo Nicæna, & temporis injuria quodammodo interversum restitut. Præfatur enim Innocentius, Antiochenam Ecclesiam non super aliquam provinciam, sed super Diocēsim suam à Nicæno Concilio constitutam. Vnde sibi argumentum parat ad ordinationes Episcoporum totius Dioceseos, Antiochenas sedi addicendas.*

II. Quod attinet ad Alexandrinum Episcopum; ex synodi epistola patet, omnes Episcopos Ægypti, ejus decreto ordinatos. Sed illustrer erit hujus rei probatio, si testimonia Synesij expendantur. Pentapolitana regio Cyrenensem, urbi Ptolemaïdi suberat, ut totius provinciæ metropoli. Metropolitanam illam Ecclesiam Synesius obtinebat, & jure suo provincialium

Episcoporum curam gerebat, adeo ut & in eorum mores & ordinationum virtus inquireret. Ius tamen constituendorum Episcoporum sua provinciæ non sibi arrogat, sed Alexandrinæ sedi ex antiquis moribus, ea tamen lege, ut ordinandus Episcopus suffragio Cleri & populi electus, à Metropolitanano primū sit approbatus, deinde Alexandrinī Episcopi decreto manus impositionem suscipiat. Vnde patet summa Episcopi Alexandrinī auctoritas; ita tamen, contrà quām plerisque videatur, ut Metropolitanus dignitas non sit omnino neglecta, cui sollicitudo totius provinciæ immineat; adeo ut & synodus provinciæ cogere possit, quemadmodum à Synesio factum sappissime; et si omnia majoris momenti ad Patriarcham sint referenda. Quæ dixi, perspecta erunt è duobus Synesij locis. Alter est de Palæbisca in Pentapolitana provincia Episcopo: *Quamobrem unum illum & solum Palæbisca Episcopum creatum, sed neque legitimum, contra jura verò omnia, quantum de senioribus accepi, cum neque sit Alexandria constitutas, neque à tribus hic ut maximè ordinandi signum datum. Alter est de Olbiatis Episcopo in Pentapoli; cuius electionem Synesius suffragio suo probavit, sed decreto Theophilii Alexandrinī eam confirmari necesse esse docet: Meo quoque illum suffragio renuntio; ac pergratum quidem mihi erit, si illum in episcopatu collegam & socium habauerim. Vnum adhuc supereft, sacra tua feliciter manus. Hoc uno Olbiatis opus est, mihi verò precibus.*

Synesius ep. 67. ad Theophili.

Synes. ep. 67. ad Theophil.

III. Sanè ex comparatione Alexandriæ & Antiochenæ sedis cum Ecclesia Romana, (qua imita est, ut initio monui, in iis quæ ad jura Patriarchica pertinent) nulli dubium esse poterit quin Episcoporum ordinationes, non solum in provincia Romana, quo jure quamplures Metropolitanani poriebantur, sed etiam in vicinis quibusdam provinciis obtineret. De provinciis Vrbicariis, id est, de provinciis illis decem quæ Vicario urbis parebant, & per Campaniam, Brutios, Apuliam, Calabriam, ad Siciliam usque protendebantur, non est aliquis dubitandi locus. Ut enim Dicēsis Orientalis addicta fuit Antiocheno Episcopo à Nicæna synodo, unde jura ordinationum sequebantur, quemadmodum nos docuit Innocentius; ita etiam Dicēsis Vrbicaria saltem, Vrbis Episcopo concessa fuit à synodo Nicæna, unde etiam ordinationum jura per decem illas provincias constituantur. Hoc etiam alio argumento conficietur, quod nobilioribus ingenii gratum futurum existimo. Veteris disciplinae hoc erat præcipuum

Provincias urba-
carias eas est
quæ Vicario Ur-
bi parebant de-
cisus eruditissime
V. Cl. R. P. Lat.
Strassburg.

Canon x. Con-
cilij Chalcedon-
ici. Art. 16. n. 73. Reg.
Excerpt. in Episcop. 11. 1. 11.

Insc. in Decretis
cap. 41.

Epistola Nicæni
Conc. ad Ale-
xandr. apud Theo-
dor. lib. 1. cap. 9.
Dicitur in episcop. 11. 1. 11.
Excerpt. in Episcop. 11. 1. 11.

De Concordia Sacerdotij

caput, ut synodis se sisterent Episcopi apud eum cuius arbitratu ordinati erant. Vnde profectum est ut pertinere ad aliquos Concilium, vel ad consecrationem, promiscue & passim dicantur Episcopi qui à Primatibus suis pendent. Hinc est quod Iustinianus Novella sua secundum Canones statuat

Nov. 117. c. 4.
convenire apud beatissimos Patriarchas illos
qui ab ipsis ordinati sunt, & qui non habent ius
alios Episcopos ordinandi: ut apud sanctissimos
Metropolitas cujusque provincie eos qui ab eis
sunt ordinati. Quam Constitutionem ita
Photius in Nomocanone interpretatur, ut
Metropolitanorum synodos apud Patriarchas, & Episcoporum apud Metropolitas
cogendas esse dicat. Ex qua Photij explicatione colligitur elegans restitutio in contextu Novellæ Iustinianæ, deletâ particulâ ꝑ, ut descripti sint Metropolitanî his verbis: *Ii qui à Patriarchis ordinati sunt, & habent ius
alios ordinandi.* Alioqui si negationem retineas, nullus erit verborum illorum sensus. Non enim moror Balsamonis explicacionem, qui de Archiepiscopis & Metropolitanis, quibus nulli iubunt Episcopi, Iustiniani Novellam interpretatur. Nondum enim invaluerat nupera illa & à posterioribus Principibus Græcorum excoigitata Archiepiscoporum dignitas, qui à Metropolitanis synodo resecti, nullis Episcopis præerant, qua de re alibi. Porro cùm superius synodorum conventum tam Vrbicariae Dicecefeos, quam Italicae, speciali jure ex antiqua consuetudine Romæ saepè habitum demonstraverimus, quid aliud inde consequi potest, quam Episcopos earum provinciarum ab Episcopo Romano, aut ejus decreto, ordinatos fuisse? Hærcō in Episcopis Italicae Dicecefeos, quibus manum impositam in Mediolanensi provincia ab Ambrosio docente ejus epistola, & idem ab Aquileiensi usurpatum. Nec mirum, cùm Italica illa synodus ad Romanam Aurelianii Principis tempore accesserit, ut antè dicebamus; ideoque par erat ius integrum servari Metropolitanis in suis Episcopos. Sanè de ipsis Metropolitanarum sediū Episcopis in Italica Dicecesi, decreto Romani Pontificis ad manus impositionem venisse tentari posset è Pelagio & Gregorij Regesto, qui auctoritatem ordinandæ Mediolanensis & Aquileiensis Ecclesiæ suæ sedi ex antiqua consuetudine vindicant; quamvis non me lateat quid posit in contrarium dici.

Balsam in Sup-
plementum ad canon.
Synod. in Tredio.

Ambrof. ep. 51. &
alibi.
Gregor. lib. 6. ep.
14.

Gregor. lib. 2.
epit. 31.
c. Illad. cl. 11. q.
1.
c. Pudeo. 14.
q. 1.
Vide lib. 6. cap. 4.
f. 7.

divimus quasdam propriis substitutas rectoribus civitates, Episcopos sibi petere velle de laicis, tantumque fastigium tam vile credere, ut hoc his, qui non Deo, sed seculo militaverunt, astiment nos posse conferre, non solum male de suis Clericis, in quorum contemptum hoc faciunt, judicantes, sed de nobis peccimè, quos credunt hoc posse facere, sentientes. Itaque non solius Metropolitani Episcopi, sed omnium Episcoporum per illas provincias constitutorum ordinationes sibi afferit. Metropolitani Episcopi mentionem feci; quia viris eruditis assentiri non possum, qui provincias istas Metropolis substitutas fuisse putant; cùm vera ratio in contrariam sententiam impellere debeat. Etenim cuique provinciae suus praefectus debet Metropolitanus; ut decretivit Nicæna Synodus, & Innocentius atque Leo suis Decretis sanxerunt. Si ergo in provinciarum censum Campaniam, Calabriam, Apuliam, Brutios, Siciliam, & Sardiniam asciverimas, confecta erit probatio. Atqui Athanasius Campaniam, Apuliam, & Calabriam iis provinciis annumerat quæ ejus communionem retinuerant. De Apulia liquidò Innocentius his verbis: *Innocentius Agapeto, Macedonio, & Mariano Episcopis Apulis. Multa in provincia vestra contra canones ecclesiasticos decretaque majorum usurpari à plurimis, & relationes diversorum & suffragentes fidissime retulerunt. Idem Episcopis per Brutios literas suas dedit, Calabria, Sicilia, Sardinia Metropolitanos videre est in Gregorij regestis, & provinciarum Campania, Calabria, Brutiorum, & Sicilia Episcopos in subscriptionibus epistolæ synodice illius Concilij quod ab Agathone habitum est Roma. Non me later quin objici possit non fuisse perpetuum ut singulis provinciis civilibus, quæ aliquando angustissimis limitibus finiebantur, sui praefecti Metropolitani; imò verò in dicta Concilij Romani synodica epistola Picensum & Tusciam inter provincias Italæ describi, quarum tamen maxima portio in ordine ecclesiastico à Romana metropoli pender. Sed illud non impedit quin extra Romanam metropolim, cuius fines ex veteri Notitia & ex Athanasio descriptissimus, necessariò assignandas sint alia metropoles. Restant enim in Italæ continenti quatuor provinciæ, Campania scilicet, quæ à Consulari, Samnium, quod à Præside regebatur, Apulia, cum adjuncta Calabria, quæ Correctori suberat, & Brutia, cum Luca, quæ alteri Correctori parebat. Ex Insulis, Sicilia erat sub Consulari; Sardinia, & Corsica, sub suis singulæ Præsidibus. Quin Siciliæ administrationem ecclesiasticam*

Celestini missi Episcopos per Apuliam & Calabriam configuntur,

1. 2. 3. 4.

Nic. Syn. 6. p. 10.
noct. in Dato 6. 3.
& 10.
Leo in Decr. 1.
31. & in ep. 11. 1.
4.

Athan. in ep. ad foliis.

Innoc. in ep. ad Apulos.

Idem ad Brutios.

Gregor. in regula Ep. 3. p. 10.
Cons. Rom. lib. Apa-
thone. in Asia
Concilij facta.

Epi. Cœli.

Ep. Cœli.